

Yrsa Sigurðardóttir

Moștenirea

Traducere de Liviu Szoke

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactor:
Roxana Nacu

Coperta colecției: Faber Studio
Foto copertă: Guliver/Getty Images/ © Oleh_Slobodeniuk

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Vlad Condur

Corectură:
Maria Mușuroiu
Rodica Petcu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
SIGURDARDÓTTIR, YRSA

Moștenirea / Yrsa Sigurdardóttir; trad. de Liviu Szoke. –
București: Editura Trei, 2018
ISBN 978-606-40-0470-3
I. Szoke, Liviu (trad.)
821.113.3

Titlul original: DNA
Autor: Yrsa Sigurdardóttir

Copyright © Yrsa Sigurdardóttir, 2014
Publicat prin acord cu Salomonsson Agency

Copyright © Editura Trei, 2018
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-0470-3

1987

Prolog

Stăteau pe bancă de parcă s-ar fi așezat după statură; fata, care era cea mai mică, la un capăt, cei doi frați, lângă ea. Aveau unu, trei și patru ani. Piciorușele subțiri le atârnavu de pe suportul tare, însă, spre deosebire de copiii obișnuți, ei nu le bâțâiau sau legănavu, iar pantofii noi le atârnavu nemișcați deasupra linoleumului lustruit. Pe chipuri nu li se citeau curiozitate, plictiseală sau nerăbdare. Toți trei priveau spre peretele alb din fața lor, de parcă se uitau la un desen animat cu *Tom și Jerry*. Văzută prin geam, scena aducea cu o fotografie — o schiță cu trei copii pe-o bancă.

Stăteau acolo de aproape jumătate de oră. În curând urma să li se dea voie să se ridice, însă niciunul dintre adulții care-i priveau nu părea prea nerăbdător s-o facă. Recenta schimbare din viața copiilor va părea neînsemnată prin comparație cu ce-i aștepta de acum încolo. După ce vor ieși afară de aici, nimic nu va mai fi la fel. De data asta schimbarea va fi în bine, însă vor fi probabil și dezavantaje, care-n final ar putea cântări mai mult decât beneficiile. Aceasta era dilema cu care se confrunta grupul strâns în jurul mesei.

— Mi-e teamă că da. Am luat în calcul toate variantele, însă asta ne recomandă experții. Copiilor trebuie să li se

găsească adăposturi cât mai repede. Cu cât înaintează în vârstă, cu atât le scad șansele să fie adoptați. Uitați-vă ce greu ne e să găsim o casă pentru băieți, prin comparație cu fata. Potențialii părinți sunt conștienți că succesul adaptării la un nou stil de viață depinde de vârsta cât mai fragedă a copilului. Peste doi ani, fata va avea aceeași vârstă pe care o are acum băiatul mai mic și atunci ne vom confrunta cu aceeași problemă și în cazul ei.

Bărbatul trase adânc aer în piept și scoase la iveală un teanc de hârtii pentru a-și întări spusele. Erau rapoartele și evaluările psihiatrice ale experților care-i consultaseră pe copii. Ceilalți încuviințară din cap, cu chipuri posomorâte; cu toții, mai puțin tânăra, care fusese cea mai înverșunată împotriva acestei propuneri. Ea avea cea mai puțină experiență în cazurile legate de protecția copiilor și încă mai nutrea un crâmpoi de speranță, pe care nenumăratele deziluzii o alungaseră de mult din sufletele celorlalți.

— N-ar trebui s-o mai tergiversăm un pic? Nu se știe niciodată, poate vom reuși să găsim un cuplu dispus să-i accepte pe toți trei.

Le aruncă o privire copiilor, care stăteau pe bancă precum niște statui din piatră. Ea își ținea brațele încrucișate strâns la piept, ca și cum încerca să-și împiedice duiosia și optimismul înăscut să piară cu totul. Își aducea perfect aminte de felul în care arătau frații atunci când cazul lor atrăsese atenția autorităților: părul murdar și încâlcit, hainele nespălate și trupurile vlăguite. Ochii lor strălucitori pe chipurile murdare; obrajii brăzdați de lacrimi. Tânăra se răsuci spre ceilalți asistenți sociali, cu o expresie plină de tristețe.

— Trebuie să existe o posibilitate.

— M-am săturat de acest caz.

Bărbatul cu rapoartele părea exasperat. Își verifică ceasul pentru a treia oară; le promisese copiilor săi că-i va duce la cinema.

— Avem cupluri care se luptă pentru fetiță, însă foarte puține se arată interesate de băieți. Ar trebui să fim mulțumiți că am găsit această soluție; ar fi inutil să continuăm să alergăm după vreun ipotetic cuplu perfect. Au venit la noi toți potențialii părinți adoptivi și am periat lista cu cel mai fin pieptăn. Având în vedere condițiile actuale, acesta-i de departe cel mai satisfăcător rezultat.

Nu mai era mare lucru de zis și încuviințară toți din cap, mai puțin tânăra. Ochii ei emanau disperare.

— Dar par atât de apropiați. Mă tem că, dacă vor fi separați, vor rămâne marcați toată viața.

De data asta rapoartele au fost scuturate atât de energetic, încât curentul de aer rezultat a făcut să le fâlfâie părul celor de față.

— Doi psihiatri, separat, au declarat în mod categoric că ar fi cel mai indicat să fie despărțiți cei doi frați mai mici. Băiatul și-a asumat rolul de protector față de sora sa mai mică. A sufocat-o cu toată dragostea și grija care lui i-au lipsit, chiar dacă nu e decât un copilăș. Nu vrea s-o lase singură; e tulburat din cauza stresului și a anxietății din pricina ei. Băiatul nu are decât trei ani, pentru numele lui Dumnezeu, zise bărbatul, oprindu-se ca să tragă aer în piept. Nu se pune problema să trebuiască să citim printre rânduri — rapoartele sunt elocvente. Separarea lor ar fi lucrul cel mai bun pentru amândoi. Relația lui cu ea e nesănătoasă. De fapt, băieții, amândoi, au fost mai afectați decât sora lor. La urma urmei, sunt mai în vârstă.

Pe bancă se văzu o mișcare. Băiatul mai mic venise mai aproape de sora lui. Își pusese brațul în jurul umerilor ei și-o trăsese mai aproape. Ai fi crezut că-i auzise prin geam.

— Eu, una, nu cred că ne permitem să punem la îndoială opinia lor profesională.

Femeia care rostise aceste vorbe insinuase și ea că n-are prea mult timp la dispoziție. Vorbea repede, bătând nerăbdătoare din picior.

— Ei sunt experții. Nu putem începe să ne imaginăm ce viață au dus până acum. După părerea mea, *cred* că ar trebui să ne grăbim și să terminăm odată. Am fi naivi să continuăm să găsim vreo soluție ca-n povești. Nu există așa ceva.

— Dar ce se va întâmpla când vor crește și-și vor da seama că despărțirea lor putea fi evitată? interveni cel mai în vârstă membru al echipei. Cei mai mulți dintre noi sunt familiarizați cu ce se întâmplă atunci când oamenii se umplu de furie împotriva sistemului. Acest lucru ar putea prelua controlul asupra vieților lor.

Se apropia cu repeziciune de pensionare și spera în van că acesta va fi ultimul caz dificil care să-i aterizeze pe birou. Nu-i așa că nu cerea prea mult? Părul îi albise de mult, lua medicamente pentru tensiune și fața-i era brăzdată de riduri adânci.

— Părinții adoptivi le vor ține secret trecutul. Va fi în interesul lor, mai ales în cazul celor doi copii mai mici. Și nu le va fi nici lor prea greu, dat fiind că e puțin probabil să-și mai aducă aminte ceva. Fata de-abia a împlinit un an. Presupun că există riscul ca băiatul mai mare să-și mai aducă aminte ceva, dar n-avem cum să știm sigur. Și chiar dacă o va face, amintirile îi vor fi încețoșate și se vor estompa cu timpul. Vreau să zic, voi câte vă mai amintiți de când aveți patru ani?

— Destule.

Părea că tânăra era singura care mai păstra amintiri de la o vârstă atât de fragedă. Ceilalți nu-și mai aminteau decât

fragmente vagi, un fel de vise. Însă nici măcar ea nu-și mai aducea aminte ceva de când avea un an. Fetița, pentru care exista o cerere atât de mare, urma să ajungă cel mai bine, și asta nu doar pentru că era adorabilă. Băieții fuseseră afectați mai profund din cauza evenimentelor din ultimii doi ani și urmările se vedeau deja: la cel mic, prin dragostea excesiv de protectoare față de sora lui; la cel mare, prin indiferența față de lumea înconjurătoare. Rapoartele preliminare ale polițiștilor care sosiseră la fața locului în urma apelului telefonic făcut de mamă fuseseră atât de șocante, încât niciunul dintre cei prezenți nu mai dorea să-și amintească detaliile.

Ar fi o adevărată binecuvântare dacă timpul va șterge orice amintire a evenimentelor din mintea copiilor.

Din păcate totuși, tânăra se îndoia că se va întâmpla așa ceva. Trauma era prea mare.

— În general, amintirile mele au legătură cu experiențele neplăcute, precum cea în care mi-am prins degetul în ușa brutăriei, pe când aveam trei ani, sau când mi-am văzut prietena lovită de-o mașină, pe când aveam cinci ani. Dar astea nu sunt nimic prin comparație cu ce li s-a întâmplat acestor copii. Mă tem că băieții vor ajunge să-și aducă aminte prin ce-au trecut. Și sora lor, deși e puțin probabil.

— Și cum rămâne cu relația dintre ei, s-a stabilit și asta?

Femeia cu timpul drămuie schimbă subiectul înainte ca ei să mai facă vreo digresiune pe tema reminiscentelor copilăriei.

— Nu cumva există o anumită limită în privința efortului pe care trebuie să-l depunem în încercarea de a-i ține laolaltă, din moment ce probabil că nici nu sunt frați cu adevărat?

În acest caz, bărbatul cu rapoartele a trebuit să se arate de partea tinerei emotive.

— Din punctul meu de vedere, chestiunea paternității lor este nerelevantă. Sunt frați și gata, deși nimeni nu poate ști dacă sunt doar din partea mamei. Tatăl celor doi frați mai mici rămâne necunoscut. Însă situația e diferită în cazul băiatului mai mare. După părerea doctorului care i-a examinat, băiatul mai mic și fata sunt frați din partea ambilor părinți, iar cel mare le este frate doar pe jumătate. Deși nu ne bazăm decât pe mărturia bărbatului care se presupune că ar fi tatăl băiatului mai mare; el jură cu mâna pe inimă că n-a mai întreținut raporturi sexuale cu mama după nașterea fiului lor — după ce ea a fost forțată să se mute din nou cu tatăl ei. Bărbatul se strâmbă și înghiți în sec înainte de-a continua. Dar va fi nevoie de un test ADN pentru a stabili relația dintre copii, iar noi n-avem nici timp, nici bani pentru așa ceva. Și, sincer să fiu, nimeni nu-și dorește să afle rezultatele. În ceea ce-i privește pe toți, e de preferat să presupunem că au avut tați „normali”. Toți trei, nu doar cel mare.

Nimeni nu zise nimic. Cu toții știau povestea. Povestea copiilor și a mamei lor. A bunicului lor și-a mârșăviei pe care se suspecta c-o comisese asupra propriei sale fiice. Acum soarta celor trei micuți cu cicatrici în suflete atârna în mâinile lor. Ce trebuiau să facă?

— Și cum rămâne cu tatăl, Thorgeir ăsta? Întrerupse femeia mai tânără tăcerea. N-ar fi posibil ca el să se răzgândească?

— Am încercat totul. Ori nu poate, ori nu vrea să-și ia fiul înapoi, nu mai zic de toți trei. N-a luat niciodată legătura cu băiatul și nici măcar nu suntem siguri că el e tatăl. Din ce spune el, a fost de acord să-i dea numele său băiatului deoarece a avut o scurtă aventură cu mama acestuia, însă n-a fost niciodată sigur că ea nu s-a mai culcat și cu alții. Dacă-l vom presa să aibă grijă de fiul său, va cere să se facă

un test de paternitate. Asta va trăgăna lucrurile și oricare ar fi rezultatul, nu prea îl văd ca o opțiune viabilă. Dacă se va dovedi că nu el e tatăl, nici măcar n-are rost să discutăm ca el să-l adopte pe băiat. Iar dacă este, el nu-l dorește. Ar fi o soluție bună pentru fiul său? Tare mă-ndoiesc.

Bărbații aflați de față schimbă priviri între ei, arătând mai multă înțelegere față de decizia presupusului tată decât femeile, care rămaseră cu ochii plecați.

— E cea mai bună soluție. De data asta, în loc să fluture iar rapoartele, bărbatul bătu cu degetele în ele. Din nefericire, n-avem la dispoziție o mașină a timpului care să ne spună cum se vor schimba lucrurile pentru ei. N-avem ce face decât să ne bazăm pe părerile experților. Potențialii părinți au fost cu toții verificați și au primit cele mai bune referințe. Părerea mea este să terminăm cu asta. Datele copiilor vor fi modificate în sistem și, cu timpul, trecutul lor oribil se va pierde în uitare. Cel mai bine ar fi să nu-și afle niciodată povestea, iar separarea lor îi va ajuta s-o uite. Cu cât vor începe mai repede o nouă viață, cu atât va fi mai bine pentru ei. Suntem cu toții de acord?

Tânăra deschise gura, apoi se gândi mai bine și nu zise nimic. Ceilalți își murmură consimțământul, ca pentru a o împiedica să mai ridice vreo obiecție. Întorcându-și capul, ea îi privi prin geam pe cei trei copii așezați pe bancă. Fetița încerca în zadar să scape din strânsoarea fratelui ei, însă el o ținea bine, părand chiar că-i face rău. La urma urmei, poate că experții chiar aveau dreptate. Privind din nou către grup, încuviință și ea din cap, înfrântă.

Și cu asta se deciseră cu toții.

Grupul se despărți pentru a se ocupa de restul formalităților. Tânăra a mai zăbovit pe hol, astfel încât a rămas singurul martor atunci când copiii au pornit spre noile lor

vieți. N-au vrut să renunțe la vechiul lor stil de viață fără luptă. Băiatul cel mic, în special, a fost cel mai afectat. A plâns și-a urlat în timp ce-și privea sora cum dispărea pe hol, în brațele unui medic pediatru. Fetița se uita la el cu ochi mari, peste umărul doctorului, făcându-i cu mâna, cu chipul lipsit de orice expresie. Apoi s-a dezlănțuit haosul. Un bărbat într-o haină albă a trebuit să-l țină pe băiețel cu forța. Când și-a dat seama că n-are suficientă forță, țipetele lui s-au transformat în suspine.

Tânăra nu și-a putut muta privirea de la scena aceea. Având în vedere că era parțial responsabilă pentru asta, simțea că trebuie să aibă tăria de a înfrunța consecințele. Comportamentul băiatului mai mare n-a reprezentat o imagine la fel de terifiantă, însă groaza din ochii săi spunea totul. Probabil că cei trei nu mai fuseseră niciodată despărțiți.

Tânăra n-a vărsat o lacrimă cât timp a stat și a privit cum cei doi băieței dispăreau la fel cum o făcuse sora lor. Într-un final, când s-a mișcat, n-a mai zărit nici urmă de copil pe coridoarele spitalului. Nu se aflau nici în holul de la intrare, nici în parcare pe jumătate goală de afară.

Noua lor viață îi înghițise fără să lase vreo urmă.

2015

Capitolul 1

Joi

Elísei îi ia câteva secunde să-și dea seama unde se află. Stă întinsă pe o parte, are picioarele încurcate în pilotă, iar perna i s-a mototolit sub obraz. În cameră e întuneric, însă prin deschizătura dintre draperii, o stea îi face cu ochiul din vastitatea spațiului. Pe partea cealaltă a patului, pilota e netedă, întinsă perfect, iar perna este neatinsă. Până și tăcerea pare nelalocul ei; deși de fiecare dată zace frustrant de trează, acum simte că-i lipsesc acele sforăituri. Și-i mai lipsește și căldura emanată de soțul ei permanent supraîncălzit, care o face să doarmă cu un picior ițit afară de sub pilotă.

Așa s-a obișnuit, în poziția asta, iar acum îi e frig.

În timp ce-și trage din nou pilota peste ea, simte cum i se face pielea de găină pe picioare. Îi amintește de perioadele în care Sigvaldi lucrează în tura de noapte, doar că de data asta nu-l mai așteaptă să se întoarcă de dimineață, căscând, cu ochii duși în fundul capului și mirosind a spital. Va fi plecat o săptămână la o conferință. Ieri, când a sărutat-o, luându-și la revedere, în autogara centrală, părea mai nerăbdător ca ea să termine mai repede. Cunoscându-l

prea bine, știe că se va întoarce duhnind a aftershave de la magazinul duty-free, iar ea va trebui să doarmă cu nasul înfundat sub braț până se va obișnui cu mirosul.

Deși îi simte oarecum lipsa, sentimentul e amestecat cu un strop de plăcere la gândul că va avea câteva zile doar pentru ea. Perspectiva unor seri în care va fi singura stăpână a telecomenzii; să nu trebuiască să cedeze în fața unor meciuri de fotbal mult mai importante. Seri în care să poată mânca doar lipii și brânză la cină și să nu trebuiască să-i asculte stomacul scoțând zgomote toată noaptea.

Însă o vacanță de o săptămână departe de soțul ei are și dezavantaje; va trebui să aibă singură grijă de cei trei copii și singură va trebui să facă tot ce implică acest lucru: să-i trezească, să-i facă să se ridice din pat, să-i ducă și să-i ia cu mașina, să-i ajute la teme, să-i facă să nu se plictisească, să nu-i lase să stea prea mult în fața calculatorului, să le dea să mănânce, să le facă baie, să-i spele pe dinți și să-i bage în pat. De două ori pe săptămână, Margrét trebuie dusă la cursurile de balet și Stefán și Bárður la karate, iar ea trebuie să aștepte cuminte până termină. Aceasta-i una dintre sarcinile mai puțin satisfăcătoare, din moment ce-o forțează să-nfrunte faptul că odraslele ei n-au nici talent, nici plăcere pentru aceste hobby-uri, deși nu sunt deloc ieftine. Din ce-și dă ea seama, copiii ei sunt plictisiți, nu se sincronizează niciodată cu ceilalți, sunt permanent surprinși cu fața în altă parte și se uită mereu cu gura căscată de uimire la cei care fac totul cum trebuie. Sau poate că e exact opusul: poate că cei care fac totul cum trebuie sunt tocmai copiii ei.

Mai așteaptă puțin, să scape de starea de somnolență, conștientă de lumina de-un verde radioactiv a ceasului deșteptător de pe noptieră. De obicei își începe ziua urându-l, însă azi nu simte obișnuita dorință să-l azvârle în celălalt

colț al camerei, căci numerele luminoase îi indică faptul că mai are câteva ore bune de somn. Creierul său obosit refuză să calculeze câte anume. O întrebare mai importantă nu-i dă pace: de ce s-a trezit?

Pentru a evita strălucirea fluorescentă a ceasului, Elísa se întoarce pe partea cealaltă, însă se vede nevoită să-și înăbușe un țipăt când zărește o siluetă întunecată lângă pat. Dar e doar Margrét, primul său născut, fiica ei care a făcut mai mereu notă discordantă cu ceilalți copii, niciodată cu adevărat fericită. Deci asta a trezit-o.

— Margrét, scumpo, de ce nu dormi? o întreabă cu voce răgușită, uitându-se atent în ochii fiicei sale.

Par negri în semiîntuneric. Buclele de păr creț ce-i încadrează chipul palid îi sunt date după urechi.

Copilul se cațără pe pilota netezită, până pe partea Elísei. Aplecându-se spre ea, îi șoptește ceva, iar răsuflarea-i caldă, ce miroase vag a pastă de dinți, îi gădilă urechea mamei sale.

— E un bărbat în casă.

Elísa se ridică în picioare, respirând iute, deși știe că totul e în regulă.

— Ai visat, scumpo. Ți aduci aminte ce am vorbit noi două? Chestiile pe care le visezi nu sunt adevărate. Visele și realitatea sunt două lumi diferite.

Margrét a avut coșmaruri încă de mică. Cei doi frați ai ei adormeau în clipa-n care puneau capul pe pernă, la fel ca tatăl lor, și nu mai mișcau până dimineață. Însă arareori noaptea îi aducea surorii lor o astfel de pace. Au fost puține ocaziile în care Elísa și soțul ei să nu sară din somn din cauza țipetelor asurzitoare ale fetei. Doctorii au spus că va crește, dar asta se întâmpla acum doi ani, iar de atunci nu prea au fost semne de ameliorare.